

Фаталната алпиниада

Така на 30 години станах алпинист. Членувахме в малък клуб под държавно попечителство. Инвентарът за катерене беше доста старичък, но аз си правех сам в института някои необходими принадлежности, например клинове. Организирах се и алпиниади – събиране на повече алпинисти на едно място, където катеренията ставаха планирано, под някакъв контрол и ръководство. Начинаещият алпинист трябваше първо да получи така наречения „трети разряд“. Това ставаше, като се покрият определени норми – зимни и летни. И така, с един мой приятел започнахме старателно да покриваме норми.

Това беше нещо ново и вълнуващо. Имаше нови хора, нови преживявания. Много приятно беше да останеш сам на топлата скала в есенен ден. Тишината беше невероятна, гледките – поразителни. Съвсем тихо се измъкваш нагоре по скалата. Целият „комунистически“ морал оставаше някъде далеч долу – в тревата под скалата, в далечния град. Това беше едно невероятно оставане насаме с мислите. Обикновено имаше и някой приятел, с когото сте вързани на едно въже. Катеренето може да бъде добре осигурено и ако се прави разумно, няма опасност. Но

както в целия човешки живот, и тук има издънки – само че тук често са фатални. Когато се катериш заедно с някого, животът ти може да зависи от него, както и неговият – от теб. Тези приятелства на скалата ми останаха за цял живот. На скалата разбирах, че има личности, на които държа повече отколкото на комунизма, на парите, на властта, на жените. В такива моменти опознаваш един човек много повече отколкото в кръчмата или на работното място. Не бях предполагал, че една скала може да извади найвече доброто у човека. Може би на война е така. На слабостите на другия се гледаше добронамерено и милостиво – без обвинения, без подигравка. Сред тези хора се чувствах комфортно. Бях обхванат от страстта да се запознавам с нови и нови алпинисти. Те бяха много разнообразни хора, но учудващо си приличаха по добрината си. Двама от тези мои нови приятели ме поканиха да им стана кум. Те имаха много по-висок разряд от мен и аз се прекланях пред тях. Това, че се обърнаха към мен за такова нещо, ми се стори като върховна чест. И у двамата имаше нещо много топло, някакъв полъх от есенната скала.

Едно изкачване промени завинаги живота ми. Дали беше трудно, или лесно, зависи от гледна-

та точка. Аз го гледах от позицията на моя трети разряд, а моят кумец, с когото го направихме, го гледаше от позицията на своя най-висок разряд. Бяхме на алпиниада на Мальовица. Вечерта снегът стигаше почти до рамо на входа на барчето на тогавашната Централна планинска школа – а едва ли има по-приятно място за напиване. Вечерите са приятни, минават неусетно и с изненада установяваш, че е станало 4 сутринта. И ние с моя кумец се бяхме доста почерпили. Това не беше фатално, нито пък ни беше за първи път. Фаталното беше, когато той ме срита на разсъмване и каза: „Хайде да катерим!“ Не можех и гък да кажа – първо, трябваше да се проявя като истински мъж, и второ, беше чест за мен да се катеря с такъв голям алпинист.

Когато тръгнахме, вече се разсъмваше. В долината на Мальовица валеше сняг на едри парцали, бавно и много красиво, нямаше никакъв вятър. Бях по бризентов анорак и отдолу само по риза. За обичайното време стигнахме до втора тераса. Снегът беше твърд отдолу, отгоре имаше малко навалял пресен сняг. Подхванахме катеренето в една камина (цепка в скалната стена). Моят приятел се върза бързо и тръгна нагоре, а аз трябваше да го осигурявам. Времето беше чудесно, а от високото се разкриваше прекрас-

на гледка. Но знаете как понякога изведнъж се струпват различни дребни трудности. Тъй като тръгнахме бързо, не успях да се облека и бързо се вкочаних. Веднъж пикелът ми се изметна и ме удари между очите. Но от студа и снега кървенето спря бързо. От махмурлука или нещо друго се чувствах доста несигурен. На няколко пъти усетих, че може да стане някаква беля. Моят приятел се катереше нагоре в един заледен улей, а аз трябваше да го осигурявам отдолу. Това значи, че ако той паднеше, аз трябваше да го задържа за въжето, с което двамата бяхме вързани. Аз бях забил в скалата два клина – той трябваше да увисне на единия, а аз – да се задържа за другия. Но тъй като нямаше време и друга възможност, бях забил клиновете отдолу нагоре. Той се катереше нагоре свободно, между нас имаше поне от 10 метра разстояние без допълнителен клин. Ако приятелят ми паднеше от тази височина, клиновете щяха да изхвърчат от скалата като клечки за зъби и двамата щяхме да политнем в пропастта.

Има моменти в човешкия живот, в които осъзнаваш, че си се издънил. Виждаш фаталната случка на една крачка пред себе си. Вече нищо не можеш да направиш. Сигурно знаете за какво говоря.

В този момент в съзнанието ми изникна образът на жена ми. Само знаех, че тя има някакъв Бог, за когото твърди, че ѝ помага. В страха и отчаянието си се обърнах към този Бог и му казах: „Ако те има, моля те, направи така, че моят приятел да не се подхлъзне в улея.“

И той не се подхлъзна. Оттук нататък катеренето мина добре. Завършихме тура, слязохме доволни. Като за край една малка лавина се плъзна покрай нас, но не ни закачи... И вечерта отново бяхме в добре познатия ни бар, на топличко, радостни от хубавия ден. Разбира се, аз не казах нищо на своя приятел. Но когато слизахме в долината, се обърнах назад и погледнах към върха, който се показваше от облациите. Някак страшно ме заболя. Знаех, че на този връх бях извършил предателство към собствената си религия – атеизма. Аз твърдо вярвах, че няма Бог, и бях водил безкрайни спорове, в които яростно бях защитавал убеждението си. Но на тази ледена стена, изправен пред опасността, аз съвсем наистина се бях обърнал за помощ към Този, за когото твърдах, че не съществува. Чувствах се голям бъзльо и предател.

Минаха няколко месеца, случката избледня в съзнанието ми. Докато един ден, пак в една хижа, някой разказа следния виц: „Един цига-

нин с жена си и цяла сюррия деца искал да мине по възен мост над една пропаст. Коленичил и се помолил с широко разтворени ръце: „Господи, ей толкова дебела свещ ще ти запаля, ако ни помогнеш да минем!“ Явно свещта щяла да е дебела като боабаб. Залюшкали се по моста с жената и дечицата, с голям страх все пак минали благополучно оттатък. Тогава циганката уплашено попитала: „Абе, Манго, откъде сега пари за такава свещ, ние сме бедни хора?“ „О – отвърнал Манго, – мани тези работи, това беше само за да минем!“

Е, този виц наистина не беше върхът на остроумието. И беше разказан след сериозно почерпване. Но изведнъж сякаш ме прободеше в сърцето. „Ти си същият – си казах. – Точно това направи.“ Не исках да бъда неблагодарен и лъжлив. След като веднъж бях предал атеистичната крепост, бях длъжен да проверя има ли наистина Бог, или не. Реших, че нищо не ми струва да се поинтересувам какви религии съществуват и какви са боговете им.